

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form

Jag lider med bina när jag ser att de inte har det bra. Det var faktiskt det som drev mig att börja den här utvecklingen. Någoting som många frågar om är hur mycket pengar kan man söka då?

Och då är svaret att det finns faktiskt ingen övre gräns. Jag vill verkligen slå fast att alla som är intresserade av att söka det här stödet börja där. Det är en svinbra startpunkt.

Utmaningarna inom jordbrukssektorn är många och det behövs nya innovativa lösningar som kan förbättra effektiviteten och hållbarheten inom den näringen. Och det är där som är EIP-Agri klivet in. Ett EU initiativ som ger stöd till jordbrukare, forskare, rådgivare, företag och andra aktörer för att de tillsammans ska kunna jobba fram nya innovationer.

Det här arbetet har hållit på sedan 2014 och under de åren har projekt om allt från svamp, protein till digitala stängsel, övervakning och alg baserat fodertillskott fått finansiering.

Ni lyssnar till Landsbygdsnätverkets podd Landet. Jag heter Helene Almqvist och idag får vi höra om några spännande innovationer som redan sett dagens ljus. Men vi ska också prata om framtida sådana. För det fortsätter. Det finns mer pengar för uppfinningsrika entreprenörer att söka. Med mig.

Idag har jag bland annat en mat konsult på

Hushållningssällskapet Norrbotten Västerbotten, Pelle Johansson. Välkommen! Tack så mycket Helén! Kul att vara här. Ja, som just ett AIP Agri innovationsprojekt så startade ni Arctic Winery som tillverkar ett mousserande bubbelbaserat på svarta vinbär. Hur smakar det? Fantastiskt är det korta svaret. Vi har naturligtvis ett längre också om du, om du vill ha det. Men det är ett väldigt originellt vin och jag kan egentligen inte jämföra det med någoting annat. Närmast ligger. Eller kanske någon har någon beröringspunkt med Sparkling Shiraz. Det är väldigt märkvärdigt.

Det låter det som. Skulle jag vilja ha en provning, men det kan bli lite svårt. Vi får ta det senare någon gång. Och så har vi Björn Lagerman som fick stöd av bland annat AP Agri för att utveckla appen BeeScanning. Välkommen du också!

Tack så mycket! Att bisamhällen världen över är hotade har vi ju tyvärr hört talas om i många år. Och en varelse som tar kål på många bin är ett rödbrunt, ca 1,7 millimeter brett och 1,3 millimeter långt spindeldjur med åtta ben. Vad kan du berätta om det? Björn Ja, en ganska bra beskrivning. Den ser ut som en liten Devonkrabba ungefär. Eller som en stor krabba gör. Om man tänker sig att man skulle ha en sån där stor krabba på sig självså är det ungefär de proportionerna man hade en krabba på ryggen och inte kan bli av med den och känner hur den klättrar runt. Ungefär så betar sig bina när de har det här lilla kvalstret på sig och det syns väldigt tydligt att bina är störda av kvalstret som suger ut kroppsvätska på bina och på larverna. Och gör man inget så går samhället under efter två år ungefär efter första kvalstren har kommit. Det låter ju fruktansvärt otäckt. Ja, det är. Bara mer om det. Jag vill bara också hälsa Dagny Andersson väldigt välkommen till landet. Tack ska du ha! Du är agronom, driver konsultfirman Aggregera och sitter i Landsbyggsnätverkets innovationssupport för EIB Agri stöd, EIP. IP Agri står för European Innovation Partnership for Agriculture Productivity and Sustainability.

Det var långt. Finns det något?

Kort sätt att berätta konkret vad ni gör. Ja, som innovationssupport så är jag ju rådgivare för de som ska söka pengar från EIP Agri för innovationsprojekt. Och då är ju syftet att hjälpa till så att det blir så bra ansökningar som möjligt som kommer in, som sedan genererar bra projekt, som ger svar och skapar lösningar på de utmaningar som finns inom jordbruket och trädgårdsnäringen och rennäringen. Jag vill verkligen, verkligen slå fast att alla som är intresserade av att söka det här stödet börja där. Det är en svinbra startpunkt för man får jättemycket, jättemycket hjälp och jättemycket inspel redan där.

Pelle. Arctic Winery som innovationsprojekt avslutades 2020 om jag har förstått det rätt. Men bubblen säljs väl på Systembolagets så tillverkningsen fortsätter alltså. Ja, så är det. Hur kommer man på idén att göra ett mousserande bubbelpå svartvinbär? Ja, det är en idé som har funnits i 30 år, mer eller mindre. Traditionellt har svartvinbär odling varit en stor näring i både Norrbotten och Västerbotten. Men runt millennieskiftet så lade en stor BRICS tillverkare

ner eller flyttade sin produktion till södra Sverige och slutade använda de lokala vinbären som fanns i stort sett. Sedan dess har Hushållningssällskapet funderat på hur vi ska kunna hjälpa de lokala odlarna att få avsättning på sina bär, helt enkelt och bättre lönsamhet i gårdarna.

Och någonstans runt tolv 13:14 någon gång så var det någonsom snubblade över det här med IP och tyckte att det här kanske.

Det här kan ju vara en jättebra form för att försöka lösa det här problemet. Så vi drog ihop ett gäng med kunniga människor och började fundera på vad vi skulle hitta på. Och någon kom på att ett mousserande vin enligt metodtraditionellt populärt champagne metoden. Det har aldrig gjorts och görs inte någonstans vad vi kunde se. Så då bestämde vi oss för att göra det och då utökar vi det här innovations partnerskapet lite grann så att vi fick in rätt kompetenser och fick projektet beviljat. Och sedan dess har vi jobbat med. Jag läste att de ljusa källanätterna i Norrbotten är perfekta för svarta vinbär, att de blir väldigt stora och söta och smakrika.

Det är så det är. Det gäller ju alla bär. Men det är så att när man. Dels så har vi det här solljuset dygnet runt som gör att de pumpas fulla med socker och sen när man får de här kalla nätterna i slutet av säsongen, då drar bären ihop sig och koncentrerar smakerna ännu mer. Så att svarta vinbär här uppe är sötare och innehåller högre halter av näringsämnen, faktiskt än svarta vinbär odlade längre söderut. Eller får jag fråga? Vad heter produkten? Svart? Bra namn. Björn Lagerman. Du har ju utvecklat appen Be Scanning som upptäcker

det här kvalstret i bisamhällen. Förstår jag det rätt att biodlaren fotograferar sina bisamhällen direkt i appen och sedan analyseras med hjälp av AI? Ja, precis. Biodlaren lyfter upp en ram och sen tar man typ 10:15 bilder från olika ramar och.

Får ihop en bild kollektion som man sedan skickar upp i molnet och så kommer det tillbaka ett resultat efter ungefär 30 sekunder. Då vet man hur mycket verk som finns i samhället och så kan man med det bestämma sig för om man behöver behandla bin på något sätt för att hjälpa dem. Om de har parasiter på sig så kan de inte göra sina

arbetsuppgifter och då blir de ett problem inte bara för sig själva utan för hela moralen. Alla bin runt omkring dem blir störda av att de inte gör sitt jobb i princip. Man ser på dem hur de bara irrar omkring på ramen och skakar på kroppen. Man ser att de försöker bli av med kvalstret och sen så ger samhället upp och de flyr ut i slutfasen, de kvarvarande bina och in i andra samhällen som då får en invasion av kvalster från angränsande samhällen.

Det låter ju som värsta skräckfilmen. Ja, det är det verkligen. Jag lider med bina när jag ser att de inte har det bra och.

Det var faktiskt det som drev mig att börja den här utvecklingen.

Hur kom det sig att ni valde finansiering genom bland annat AP Agri och hur jobbade ni? Ja, det var en slump faktiskt att vi fick kännedom om att den här möjligheten fanns och det var via att vi hade börjat AI utvecklingen med ett företag och på det företaget jobbade en AI utvecklare som hade hört talas om det här. Och det är ett fantastiskt stöd på det viset att man kan få 100 % av sina kostnader täckta, 50 % om man behöver göra en investering. Men alla lönekostnader och sånt är fantastisk möjlighet. Vi jag hade. Jag hade den här tanken och idén runt 2016

om behovet att försöka hitta en lösning på det här problemet som vi har nu med binas hälsa. Och eftersom jag håller på med bin så länge jag har hållit på med bin sedan - 72 så jag hade ett stort nätverk i branschen både i Sverige och internationellt när det gäller just biodling så kunde väldigt fort börja prata med folk som jag visste skulle bli viktiga för projektet för att hitta lösningar. Och sen gjorde vi en Kickstarter kampanj och fick in ungefär 120 000 från hela världen på den idén där vi beskrev att vi med AI ville hitta de här parasiterna på bina. Och då, då öppnades väldigt många dörrar, inte bara inom biodling världen utan inom AI världen. Alltså digitala sidan där det väckte stort intresse att vi ville använda den främsta teknologin för att hjälpa en basic näringsom biodling är. Och då fick vi kontakter med de främsta professorerna inom AI utveckling i USA och Sverige och vi fick Lantbruksuniversitetet, professorer när det gäller biodling och kunde liksom kombinera dem med vår egen

kompetens när det gällde utveckling och AI. Utvecklingen med de här som vi först började samarbeta med.

Det var det som var basen för att vi blev beviljade det här. Vi har fått ganska mycket pengar från EUP för att gå vidare och att sy ihop det här projektet. Ragnhild. Hur går det till när innovatörer närmar sig i Landsbyggsnätverkets innovations supportför att be om IP Agri stöd? Jo, men det är många som ringer till någon av oss. Vi är fyra stycken och man får ringa till vem som helst och man får faktiskt ringa hur många gånger som helst också för att bolla lite initiala frågor. När man sätter igång och bildar sin grupp för det är ju en av grundförutsättningarna för att få stöd att man har bildat en arbetsgrupp och det kan ta lite tid innan man har rätt utvalda som ska vara med och vilken som ska ha vilken roll och sånt. Så ja, många hör av sig tidigt till oss. Vilka brukar vara med? Finns det någon setup som är vanlig? Ja, det finns ett typ av villkor att man ska på något sätt ha en mixad grupp. Det ska vara en representant för primär producenter. Det kan ju vara en lantbrukare eller trädgårds företag eller någon annan som representerar näringen. Så det ska vara en forskare eller rådgivare eller någon som representerar forskning eller rådgivning inom relevant område då. Det får gärna vara någon marknads representant eller någon som representerar potentiella kunder. Ibland är det ju lantbrukaren som är kunden, ibland är det på ett annat sätt så att man har kontakt med sin marknadsområde där man sedan ska kommersialisera produkten eller tjänsten. Det är en. Det är viktigt och det är därför bra att man har med dem i gruppen redan tidigt. Ett medskick är när det gäller förståelsen av IP projekt. I början så är det ju lite svårt att fatta vad. Hur man kategoriserar olika deltagare i ett projekt, om de är samarbetspartners eller om de är leverantörer eller om de är beroende. Och beroende på vilken kategori de hör till som ska vara med och jobba i projektet så är det olika regler för hur de kan finansieras. Det är inte helt lätt att förstå sig på. Det är också en vanlig fråga som vi hjälper till att förklara hur man kan jobba med en liten grupp och sen också knyta till sig konsulter som gör vissa väldigt specifika uppdrag. Åt den här gruppen då? Eller vad har varit svårt i processen? Ingenting. Ingenting med AP egentligen, utan det svåra är ju helt enkelt att ta fram en bra produkt, att göra en

produktsom matchar den fantastiska kvalitén på råvaran. Särskilt som vi inte hade någon som kunde det. Det är ingen på Hushållningssällskapet som har gjort en champagne tidigare, utan vi har ju fått lära oss under processen. Sen har vi tagit in. I det här partnerskapetså har vi tagit in experter som som är jätteduktiga och oerhört kunniga. Men det är ju fortfarande en process och de åtgärder man gör nu, de får man redapå om de har funkad om ett år. Så det är lång. Det är en lång process. Ragnhild, du får många frågor från de som skulle vilja söka stödet. Vad undrar man mest över? Ja, det är väldigt olika vad olika personer frågar om. Det är en väldigt stor spridning. Men någonting som många frågar om. En relativt enkel fråga att svara på är hur mycket pengar kan man söka då?

Och då är svaret att det finns faktiskt ingen övre gräns, vilket kanske kan vara förvånande. Dock kan vi berätta att i genomsnitt så ligger många. Då ligger de här projekten på omkring 5 miljoner kr och det finns även projekt på över 10 miljoner kr. Men de är inte särskilt många.

Det finns väl möjligen en övre gräns för hur mycket man kan få, nämligen 525 miljoner. Eftersom PP Agri fortsätter för perioden 2023-2027 så satsas satsar Sverige just 525 miljoner totalt på stöd. Hur gör jag om jag har en lysande idé som kommer att göra något inom det här området mer resurseffektivt och hållbart? Ja, det handlar ju om att börja rama in den idé och tänka vad är det egentligen som? Vilka aktiviteter behöver man sätta igång för att det ska bli någonting? Det börjar med en idé. Det är inte alltid en alldeles ny grej, men det måste finnas någonting som är nytt med den, en ny tillämpning av något slag. Så det är ju viktigt att man kan sätta ord på det. Och man kan kolla upp också att det inte är någon annansom har patent på en sådan här produkt eller något annatsom har med immateriella rättigheter att göra. Det är en viktig första hörnsten i det här att man det man ska göra är nytt.

Ja, och sen handlar det om att hitta sitt team då och att man då också börjar skissa på en plan för kommersialisering parallellt med själva projektplanen som ju är rätt bedriva de här aktiviteterna. Det kan ju vara. Det är ju så otrolig mångfald av projekt så det är ju inte alls baraska man

betona tekniska lösningar det handlar om, utan det kan också vara andra saker som är innovationer.

Det är olika faser som man behöver olika hjälp. Men det är bra om man kan kombinera affärs coaching, till exempel från en inkubator med pengar från till exempel EPI Agri. Ja, precis, det där kan jag gärna fylla på med. Det har varit väldigt viktigt för oss att inte bara kontakten med IPO och finansiering därifrån så har vi fått stort stöd från vår lokala inkubator som heter Inkubera i Örebro och även starkt stöd från Almi och Vinnova också. Och inte minst är det jätteviktigt att ha bra en bra bank förbindelse som kan lösa likviditet, frågor och alla de här pusselbitarna behöver finnas och finns tillgängliga om man bara hittar dem.

Vilka minimikrav måste man uppfylla för att ha en chans att få söka?

Ja, alltså det är ju en ganska omfattande ansökan man ska fylla i. Man ska ju svara på ganska många frågor och de handlar om både hur det skapar nytta, dels för de som jobbar med det och de som kommer att äga innovationen och också hur det skapar nytta för mottagarna som ska finnas inom lantbruk, trädgård eller rennäring.

Och för branschen som helhet så ska det ju skapa nytta både utifrån konkurrenskraft och hållbarhet. Så det kommer en hel del frågor om konkurrens, analys och vad man har för marknadsstrategi. Så det handlar väldigt mycket om att kunna presentera hur man ska ta sin idé framåt.

Vad är era bästa tips för hugade innovationsprojekt? Ansökningar? Spekulanter?

Björn. Ja.

Det är att själv har visualiserat vad vad som är egentligen problemet, kärnan i det man ska lösa och vad man tror. Testa sin idé med alla man möter som som man kan bolla med och se vad man får för respons och när de tror att de fattar vad man menar eller vad man är ute efter så att man kan bygga upp en bild av hur kommer den här processen se ut? Är det liksom realistiskt? Nu har jag de resurserna som jag behöver eller? Man måste testa sin idé på så många ställen som möjligt för att utsätta den för verkligheten. Hot tror jag. Och sen. Jag tror att det är helt avgörande att man har att man brinner för ett problem som man vill hitta en lösning på. Att man har väldigt stort nätverk och att man har djup

förståelse för det ämnesområde som man jobbar inom. Att man har en djup förståelse för var alla fallgror finns och var framgångs vägarna är.

Men det Björn säger är jättejättebra. Sen är det ju också så att väldigt. Det finns väldigt många fördelar med partnerskapet.

Hittar du rätt partnerskap för ditt genomförande så kan du hämta oerhörda mängder kunskap och kraft ifrån det. Så se till att forma ett riktigt bra partnerskap.

Och Dagny. Ja, jag tycker både Björn och Pelle har lyft fram väldigt bra grejer och jag skulle kunna komplettera med dels att man ska veta om att om man får avslag på sin ansökan, då går det bra att skruva och fixa och förbättra sin ansökan och skicka in den igen. Det andra är att man när man har fått bifall och sätter igång ett projekt att man har dialog med Jordbruksverket. Det är ju människor som är till för att hjälpa projektägare även där på plats på Jordbruksverket. Jag kom på en liten pusselbit som jag tror är eller som jag vet har varit väldigt viktig för oss i alla fall. Det är att man måste tycka att det är jättekul det man gör och att man får utlopp för en massa olika typer av förmågor som man har och som de som jobbar i projektet har som inte bara är en yrkesroll utan det kan vara att man är bra på musik eller konst eller att man har läst mycket och speciella böcker och så man kan väva in helhet i i allt som som handlar om projektet.

Det är ganska svårt att driva ett sånt här projekt egentligen och man skulle behöva vara utbildad inom så många olika områden. Det är hur mycket kunskap som helst som man behöver få in i ett projekt och då måste man ha en ganska bred kompetens egentligen för att förutse vad som kommer att behövas och kunna genomföra massa saker.

Björn apropå att. Det numera är ett företag och inte bara ett innovationsprojekt. Nu så här 17:00 användare och 43 miljoner räddade bin senare, hur känns det?

Ja, det är lite överkligt att tänka på att appen används dagligen över hela världen. Det är en skön känsla faktiskt och både att många har fått nytta av det som vi har jobbat fram och att många bin blir hjälpta av teknologin.

Ja, men det är jätteskön känsla. Det är det faktiskt.

Pelle Johansson, Björn Lagerman och Ragnhild Andersson. Väldigt roligt att ha haft er med här i podden

Landsbygds-
nätverket

för den gemensamma jordbrukspolitiken,
fiske och vattenbruk samt landsbygdsutveckling

Landet. Tack så hemskt mycket! Tack själv! Kul! Ja tack! Kul!
På Landsbygdsnätverkets webbkän ni läsa mer om
Innovations. Stödet är IP Agri. Där hittar ni också allt om
Innovations supportensom vi pratat om här. Producent var
Ingrid Whitlockoch jag heter H elene Almqvist. Tack till er alla
som har lyssnat.
Slut p a transkribering.

Medfinansieras av
Europeiska unionen